

İNKILAP TARİHİ I - VİZE SINAVI ÇALIŞMA NOTLARI

BÖLÜM 1: TEMEL KAVRAMLAR VE DEVLET YAPISI

1. Devletin Tanımı ve Unsurları

Belgelerime göre devlet, sınırları belirlenmiş bir toprak (ülke), bu toprak üzerinde yaşayan insan topluluğu (halk/millet) ve kurumsallaşmış bir iktidar (egemenlik) unsurlarından oluşur. Devlet, zor kullanma yetkisine sahip üstün bir siyasi birliktir.

2. İnkılap, İhtilal ve Islahat Kavramları

- İhtilal:** Notlarınızda yer alan bu kavram, mevcut siyasi iktidar düzenini zor kullanarak ortadan kaldırma hareketidir. Belgelerime göre ihtilal, devrimin (inkılabın) sadece birinci (yıkma) aşamasıdır.
- İnkılap (Devrim):** Eskimiş düzeni kökten yıkıp, yerine yeni ve çağdaş bir düzen kurmaktır. Atatürk, bunu "Türk ulusunu geri bırakmış kurumları yıkarak yerlerine ilerlemeyi sağlayacak yeni kurumları koymak" olarak tanımlar.
- Islahat (Reform):** Mevcut düzenin esasını koruyarak, sadece bozuk olan yönlerini düzeltme ve iyileştirme çabasıdır. Yeni bir unsur getirme amacı taşımaz.

3. Yönetim Biçimleri (Egemenliğin Kaynağına Göre)

- Monarşi:** Egemenliğin tek bir hükümdarda (padişah, kral) toplandığı yönetim biçimidir.
- Oligarşi:** Egemenliğin belli bir sınıf veya gruba ait olduğu yönetimdir.
- Teokrasi:** Egemenliğin kaynağının dine dayandığı devlettir.
- Demokrasi:** Egemenliğin halka ait olduğu yönetim biçimidir.

4. Devletin Yapılarına Göre Devletler

- Üniter Devlet:** Siyasi otoritenin tek merkezde toplandığı (Türkiye, Fransa gibi) devlet modelidir.
- Karma (Bileşik) Devlet:** Birden fazla devletin birleştiği yapı (Federasyon: ABD, Almanya gibi).

BÖLÜM 2: OSMANLI DEVLETİ'NİN ÇÖKÜŞÜ VE KURTARMA ÇABALARI

5. Osmanlı Devleti'nin Yıkılış Sebepleri

Belgelerime göre yıkılış sebepleri iki ana başlıkta incelenir:

A. İç Sebepler:

- Devlet ve toplum yapısının (adalet, ordu, eğitim, ekonomi, toprak sistemi) bozulması.
- Kuruluş ve Yükselme dönemlerindeki güçlü yapıların (Tımar sistemi, Medreseler, Yeniçeri Ocağı) işlevini yitirmesi.

B. Dış Sebepler:

- Coğrafi Keşifler:** Ticaret yollarının değişmesiyle Osmanlı ekonomisinin zayıflaması.
- Kapitülasyonlar:** Yabancılar verilen ticari ayrıcalıkların (ilk kez Kanuni döneminde Fransa'ya) zamanla ekonomiyi dışa bağımlı hale getirmesi.

- **Sanayi İnkılabı:** Osmanlı'nın sanayileşememesi ve Avrupa'nın açık pazarı/sömürgesi haline gelmesi.
- **Fransız İhtilali (1789):**
 - *Olumlu Etkisi:* Eşitlik, hürriyet, anayasacılık gibi fikirlerin Osmanlı aydınlarını etkilemesi.
 - *Olumsuz Etkisi (En önemlisi):* **Milliyetçilik** akımı. Çok uluslu olan Osmanlı Devleti'ndeki azınlıkların isyan etmesine ve devletin parçalanmasına neden olmuştur.

Not Düzeltmesi: Notlarınızda "Rusya, milliyetçilikten ilk etkilenen" ifadesi yer alıyor. Belgelerime göre (s. 10), Fransız İhtilali'nin getirdiği milliyetçilik akımından etkilenerek **bağımsızlığını kazanan ilk millet Yunanlılardır** (1829 Edirne Antlaşması).

6. Islahat Hareketleri ve Fermanlar

- **II. Mahmut Dönemi (1808-1839):**
 - **Sened-i İttifak (1808):** Notlarınızda belirttiğiniz bu belge, II. Mahmut'un Ayanlarla (taşradaki güçlü toprak sahipleri) imzaladığı bir sözleşmedir. Önemi, Padişahın yetkilerini ilk kez bir başka zümre ile paylaşması ve iktidarını sınırlandırmasıdır. (Belgelerde Magna Carta'ya benzetilir, s. 12).
 - **Islahatları:** Yeniçeri Ocağı'nın kaldırılması (Vakayı Hayriye, 1826) ve yerine Asakir-i Mansure-i Muhammediye'nin kurulması. Divan'ın kaldırılıp bakanlık (Nazırlık) sistemine geçilmesi. İlköğretimin zorunlu hale getirilmesi.
- **Tanzimat Fermanı (3 Kasım 1839):**
 - Padişah Abdülmecit döneminde, Mustafa Reşit Paşa tarafından ilan edilmiştir.
 - *Amacı:* Devleti modernleştirerek dağılmayı önlemek, azınlık isyanlarını durdurmak ve Avrupalı devletlerin iç işlere karışmasını engellemek.
 - *İçeriği:* Tüm vatandaşlara **can, mal ve namus güvenliği**; kanun önünde eşitlik; adil vergi ve askerlik sistemi getirilmiştir.
 - *Önemi:* **Kanun üstünlüğü** ilkesi ilk kez kabul edilmiştir.
- **Islahat Fermanı (1856):**
 - *Amacı:* Avrupalı devletlerin desteğini almak (Kırım Savaşı sonrası) ve azınlıklara yeni haklar vererek devlete bağlılıklarını artırmak.
 - *İçeriği:* Tanzimat'ı teyit etmiş, ancak ağırlıklı olarak **Gayrimüslimlere** (Müslüman olmayanlara) bedelli askerlik, askeri okullara girme, mahkemelerde eşit şahitlik ve kendi okullarını açma gibi genişletilmiş haklar tanımıştır.
 - *Sonuç:* Belgelerime göre bu ferman, ne azınlıkların ayrılıkçı isyanlarını ne de Batılıların müdahalelerini engelleyebilmiştir (s. 14).

7. Genç Osmanlılar (Jön Türkler)

Tanzimat sonrası ortaya çıkan Namık Kemal, Ziya Paşa gibi aydınların oluşturduğu gruptur. Ülkenin kurtuluşunun Mutlak Monarşiden **Anayasal Meşrutiyete** geçmekle mümkün olacağını savunmuşlar ve I. Meşrutiyet'in ilanında (1876) etkili olmuşlardır.

8. Fikir Akımları

Tüm fikir akımlarının **ortak amacı**, belgelerime göre (s. 16), Osmanlı Devleti'ni dağılmaktan kurtarmaktır.

- **Osmanlıcılık:** Genç Osmanlıların savunduğu bu fikir, din, dil, ırk ayrımı yapmadan tüm vatandaşları

"Osmanlı" kimliği altında eşit haklarla birleştirmeyi amaçlar. Balkan uluslarının bağımsız olmasıyla iflas etmiştir.

- **İslamcılık (Ümmetçilik):** Notlarınızda belirttiğiniz gibi **II. Abdülhamit** döneminin resmi devlet politikası olmuştur. Tüm Müslümanları Halife'nin (Padişahın) etrafında toplamayı amaçlar. I. Dünya Savaşı'nda Arapların İngilizlerle işbirliği yapmasıyla bu fikir de geçerliliğini yitirmiştir.
- **Türkçülük (Turancılık) (ÖNEMLİ):**
 - Diğer akımların başarısız olması üzerine, devleti ayakta tutacak unsurun "Türk" kimliği olduğu fikridir. Dili, dini, soyu bir olan topluma dayanmayı esas alır.
 - Notlarınızda vurguladığınız **Ziya Gökalp**, bu akımın öncüsüdür. Gökalp'a göre (s. 17) "dinde İslam; bilimde, felsefede ve teknikte batılı olmak" gerekmektedir. İttihat ve Terakki'nin siyasi düşüncesi haline gelmiştir.
- **Ademi Merkeziyetçilik (Yerinde Yönetim):** Notlarınızda belirttiğiniz **Prens Sabahattin** tarafından savunulmuştur. Merkezin yetkilerinin azaltılıp eyaletlere (yerel yönetimlere) özerklik benzeri yetkiler verilmesini savunur. Devletin parçalanmasını hızlandıracığı endişesiyle ilgi görmemiştir.
- **Batıcılık:** Kurtuluşun ancak Batı'nın bilim, teknik ve düşünce yapısını almakla mümkün olacağını savunan fikirdir.

BÖLÜM 3: DEVLETİN PARÇALANMASI (SAVAŞLAR DÖNEMİ)

9. Trablusgarp Savaşı (1911-1912)

- **Nedenleri:** Siyasi birliğini geç tamamlayan İtalya'nın sömürge arayışı ve coğrafi olarak yakın olan Trablusgarp'ın (Libya) Osmanlı'nın elinde güçsüz bir toprak parçası olması.
- **Savaş:** Osmanlı, Mısır İngiliz işgalinde olduğu için karadan, donanması yetersiz olduğu için denizden yardım gönderememiştir. Mustafa Kemal, Enver Bey gibi gönüllü subaylar bölgeye giderek yerel halkı örgütlemiştir.
- **Uşi Antlaşması (1912):** Notlarınızda yer alan bu antlaşma savaşı bitirmiştir. Trablusgarp İtalya'ya verilmiş, böylece Osmanlı Kuzey Afrika'daki son toprağını kaybetmiştir. (Rodos ve 12 Ada geçici olarak İtalya'ya bırakılmış, ancak geri alınamamıştır).

10. Balkan Savaşları (1912-1913)

- **Nedenleri:** Rusya'nın Panславизм politikası, milliyetçilik akımı ve Trablusgarp'taki güçsüzlüğün anlaşılması.
- **I. Balkan Savaşı:** Bulgaristan, Sırbistan, Yunanistan ve Karadağ'ın Osmanlı'ya saldırması. Osmanlı Devleti, ordudaki siyasi gruplaşmalar (alaylı-mektepli, ittihatçı-padişahçı) nedeniyle ağır bir yenilgi almıştır.
- **Not Düzeltmesi (ÖNEMLİ):** Notlarınızda iki farklı "balkan savaşını bitiren antlaşma" görünüyor. Belgelerim (s. 20-21) bunu şöyle açıklar:
 - **Londra Barış Antlaşması (30 Mayıs 1913):** I. Balkan Savaşı'nı bitirmiştir. Osmanlı, Midye-Enez hattının batısındaki tüm topraklarını (Edirne dahil) kaybetmiştir.
 - **II. Balkan Savaşı:** I. Savaşta en çok toprağı alan Bulgaristan'a karşı diğer Balkan devletlerinin (Romanya'nın da katılımıyla) savaş açmasıdır. Osmanlı bu fırsattan yararlanarak Edirne ve Kırklareli'ni geri almıştır.
 - **İstanbul (1913) ve Atina (1913) Antlaşmaları:** II. Balkan Savaşı sonrası sırasıyla Bulgaristan ve

Yunanistan ile imzalanmıştır. Bugünkü batı sınırlarımız (Meriç Nehri) büyük ölçüde çizilmiş ve Balkanlar'da kalan Türklerin hakları (azınlık statüsü) belirlenmiştir.

11. I. Dünya Savaşı (1914-1918) (ÇOK ÖNEMLİ)

- **Not Düzeltmesi (Sebebi):** Notunuzda "1 ve 2. dünya savaşını başlatan almanlar" ifadesi var. Belgelerime göre (s. 22), I. Dünya Savaşı'nın temel sebepleri Sanayi Devrimi sonrası **sömürgecilik yarışı, hammadde ve pazar arayışı, Almanya-İngiltere rekabeti** ve **Fransız milliyetçiliğidir** (Alsas-Loren sorunu). Almanya'nın başını çektiği **İttifak Devletleri** bloğu savaşın merkezindedir. (II. Dünya Savaşı, İnkılap Tarihi I dersinin konuları dışında olduğundan vize belgelerimde yer almamaktadır).
- **Savaşın Başlaması (1914):** Avusturya-Macaristan Velihtinin bir Sırp tarafından öldürülmesi.
- **Osmanlı'nın Girdiği Cephele:**
 - **Taarruz Cephele (Almanların isteğiyle):**
 - **Kanal Cephesi:** Notlarınızda belirttiğiniz gibi, Almanların isteğiyle İngiltere'nin sömürge yolunu (Süveyş Kanalı) kesmek için açıldı, başarısız olundu (s. 24).
 - **Kafkas Cephesi:** Ruslara karşı açıldı. Sarıkamış Harekâtı (1914) ağır kayıpla sonuçlandı.
 - **Savunma Cephele:**
 - **Çanakkale Cephesi (ÖNEMLİ):** Belgelerime göre (s. 24) İtilaf Devletleri'nin (İngiltere-Fransa) müttefikleri **Rusya'ya yardım götürmek** ve Osmanlı'yı saf dışı bırakmak için açtığı cephe. Zaferle sonuçlanmış, Rusya'ya yardım gidememiş (Bolşevik İhtilali'ne zemin hazırlamış) ve notlarınızda da belirtildiği gibi **Mustafa Kemal'in liderliği** ortaya çıkarak Kurtuluş Savaşı için imkan doğurmuştur.
 - **Irak Cephesi:** İngilizler petrol bölgeleri (Musul) için açtı.
 - **Filistin-Suriye Cephesi:** İngilizlere karşı savaşıldı.
 - **Hicaz-Yemen Cephesi:** Kutsal yerleri savunma amaçlı açıldı.
- **Gizli Antlaşmalar:** Savaş sırasında İtilaf Devletleri'nin (İngiltere, Fransa, Rusya, İtalya) Osmanlı topraklarını kendi aralarında paylaştığı antlaşmalardır (Sykes-Picot, Londra Ant. vb.) (s. 25).
- **Savaşın Sona Ermesi (Bitiş Zamanı: 1918):**
 - **ABD'nin Savaşa Girmesi (1917):** Notlarınızda belirtildiği gibi, ABD'nin savaşa girmesi savaşın seyrini İtilaf Devletleri lehine kesin olarak değiştirmiştir (s. 25).
 - **Wilson İlkeleri (Ocak 1918):** ABD Başkanı Wilson tarafından yayınlandı.
 - "Yenen devletler yenilenlerden toprak ve savaş tazminatı almayacak."
 - "Her millet kendi geleceğini belirleyecek."
 - Notunuzdaki "sömürge" vurgusu önemlidir: Belgelerime göre (s. 27), bu ilkeler sömürgeciliği (emperyalizmi) reddetmiş, ancak galip devletler bunun yerine **"Manda ve Himaye"** sistemini (güçlü devletin zayıf devleti koruması) getirmiştir.

12. Mondros Ateşkes Antlaşması (30 Ekim 1918)

- **Not Düzeltmesi (ÖNEMLİ):** Notlarınızda "dünya savaşı bitiren anlaşma, mondros" yazıyor. Bu, vize sınavı için en kritik hatalardan biridir. Belgelerime göre (s. 26-28), Mondros bir **ATEŞKES (MÜTAREKE)** antlaşmasıdır; yani savaşı (çatışmayı) durduran belgedir. Bir "Barış" antlaşması değildir.

Osmanlı Devleti bu belgeyle **fiilen sona ermiş** ve işgallere açık hale gelmiştir.

- **En Tehlikeli Maddeleri:**

- **Madde 7:** "İtilaf Devletleri, güvenliklerini tehdit edecek bir durum ortaya çıkarsa **stratejik önemi olan herhangi bir yeri** işgal edebilecektir." (Bu madde, Anadolu'nun işgaline hukuki zemin hazırlamıştır.)
- **Madde 24:** "Vilayet-i Sitte'de (6 Doğu İli) bir karışıklık çıkarsa İtilaflar buraları işgal edebilecek." (Doğu'da bir Ermeni devleti kurmaya zemin hazırlamıştır.)

(Dokümanlarınız ve vize notlarınız, Mondros sonrası başlayan Milli Mücadele Hazırlık Dönemi, Kurtuluş Savaşı Cepheleleri ve Lozan Antlaşması ile devam etmektedir. Bu konular da vize sınavı dahilindedir.)

BÖLÜM 4: MİLLİ MÜCADELE VE KURTULUŞ SAVAŞI

13. Mondros Sonrası İşgaller ve Tepkiler

- Mondros'un 7. maddesine dayanan İtilaf Devletleri (İngiltere, Fransa, İtalya) ve Yunanistan Anadolu'yu işgale başladı.
- **Cemiyetler Kuruldu:**
 - *Azınlık Cemiyetleri:* Rum (Mavri Mira, Pontus Rum) ve Ermeni (Hınçak, Taşnak) cemiyetleri, işgalleri kolaylaştırmak ve kendi devletlerini kurmak için çalıştılar.
 - *Milli Mücadeleye Karşı Cemiyetler:* İngiliz Muhipleri, Wilson Prensipleri gibi cemiyetler "Manda ve Himaye"yi savundular.
 - *Milli (Yararlı) Cemiyetler:* İşgallere karşı kurulan (Trakya-Paşaeli, Doğu Anadolu Müdafaa-i Hukuk, İzmir Redd-i İlhak vb.) bölgesel direniş örgütleridir.

14. Milli Mücadele Hazırlık Dönemi (1919)

- **Paris Barış Konferansı (Ocak 1919):** I. Dünya Savaşı sonrası barış antlaşmalarını hazırlamak için toplandı. İzmir ve çevresi, (gizli antlaşmalara aykırı olarak) İtalya yerine İngiltere'nin desteğiyle Yunanistan'a bırakıldı.
- **İzmir'in İşgali (15 Mayıs 1919):** Yunanistan'ın işgali, Milli Mücadele'nin fiilen başlamasına neden oldu (İlk kurşun - Hasan Tahsin).
- **Mustafa Kemal'in Samsun'a Çıkışı (19 Mayıs 1919):** 9. Ordu Müfettişi olarak (resmi görevi bölgedeki asayişin sağlamak ve Türk direnişlerini bastırmaktı) Samsun'a çıktı. Bu tarih Milli Mücadele'nin başlangıcı kabul edilir.
- **Havza Genelgesi:** İşgallerin mitinglerle protesto edilmesini istedi. (Milli bilinç uyandırıldı).
- **Amasya Genelgesi (22 Haziran 1919):** Milli Mücadele'nin "amacı, gerekçesi ve yöntemi" belirlendi. (**Gerekçe:** "Vatanın bütünlüğü, milletin bağımsızlığı tehlikededir." **Amaç ve Yöntem:** "Vatanın bütünlüğünü, milletin istiklalini yine **milletin azim ve kararı** kurtaracaktır.") Sivas'ta ulusal bir kongre toplanması çağrısı yapıldı.
- **Erzurum Kongresi (23 Temmuz 1919):** Toplanış amacı bölgesel (Doğu Anadolu'yu Ermeni tehdidinden korumak) olsa da ulusal kararlar aldı. "**Milli sınırlar içinde vatan bir bütündür, parçalamaz**" ve "**Manda ve himaye kabul edilemez**" kararları ilk kez burada alındı. 9 kişilik Temsil Kurulu seçildi (Başkanı M. Kemal).
- **Sivas Kongresi (4-11 Eylül 1919):** Hem toplanış hem de kararları ulusal bir kongredir. Erzurum

kararları onaylandı. Tüm yararlı cemiyetler "**Anadolu ve Rumeli Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti**" (**ARMHC**) adı altında birleştirildi. Manda ve himaye kesin olarak reddedildi. Temsil Kurulu tüm yurdu temsil eder hale getirildi.

- **Misak-ı Milli (28 Ocak 1920):** İstanbul'da toplanan son Osmanlı Mebusan Meclisi'nde kabul edilen "Milli Yemin"dir. Mondros imzalandığında işgal edilmemiş toprakların (Musul, Hatay, Batum dahil) vatan sınırı olduğunu ilan etti. Kapitülasyonların kaldırılması istendi.
- **İstanbul'un Resmen İşgali (16 Mart 1920):** İtilaf Devletleri, Misak-ı Milli kararlarına tepki olarak İstanbul'u resmen işgal etti ve Mebusan Meclisi'ni dağıttı.

15. TBMM'nin Açılması ve Sevr Antlaşması

- **TBMM'nin Açılması (23 Nisan 1920):** İstanbul'un işgali üzerine Mustafa Kemal'in çağrısıyla Ankara'da "olağanüstü yetkilere sahip" bir meclis toplandı. Yeni Türk devletinin temeli atıldı. Güçler Birliği (Yasama, Yürütme, Yargı tek elde) ilkesini benimsedi.
- **Sevr Barış Antlaşması (10 Ağustos 1920):**
 - I. Dünya Savaşı'nı bitirmek için Osmanlı Hükümeti'ne (Saltanat Şurası) imzalatılan "ölü doğmuş" bir antlaşmadır.
 - Osmanlı'ya Anadolu'nun küçük bir kısmını bırakıyor, Doğu'da Ermeni devleti kurulmasını öngörüyor, Boğazları uluslararası bir komisyona bırakıyor ve Kapitülasyonları ağırlaştırıyordu.
 - **Geçersizdir:** Çünkü Mebusan Meclisi (kapalı olduğu için) onaylamamıştır ve TBMM Hükümeti bu antlaşmayı asla tanımamıştır.

16. Kurtuluş Savaşı (Muharebeler Dönemi)

- **Doğu Cephesi:** Ermenilere karşı savaşıldı. Kazım Karabekir komutasındaki 15. Kolordu galip geldi. **Gümrü Antlaşması (3 Aralık 1920)** imzalandı. Bu, TBMM'nin ilk askeri ve siyasi zaferidir.
- **Güney Cephesi:** Fransızlara ve Ermenilere karşı **Kuvayı Milliye** birlikleri savaştı (Maraş, Urfa, Antep). Sakarya Zaferi'nden sonra imzalanan **Ankara Antlaşması (1921)** ile cephe kapandı. Hatay dışındaki güney sınırı çizildi.
- **Batı Cephesi (En önemli cephe):** Yunanlılara karşı **Düzenli Ordu** savaştı.
 1. **I. İnönü Zaferi:** Düzenli ordunun ilk zaferi. (Sonuçları: Londra Konferansı toplandı, Moskova Antlaşması imzalandı, 1921 Anayasası (Teşkilat-ı Esasiye) kabul edildi).
 2. **II. İnönü Zaferi:** Yunanlılar tekrar yenildi. İtalya ve Fransa çekilme kararı almaya başladı.
 3. **Kütahya-Eskişehir Savaşları:** Düzenli ordunun tek yenilgisidir. Ordu, Mustafa Kemal'in emriyle Sakarya Nehri'nin doğusuna çekildi. Meclis, M. Kemal'e 3 aylığına **Başkomutanlık** yetkisi verdi. M. Kemal, ordunun ihtiyaçları için **Tekâlif-i Milliye (Milli Yükümlülükler)** emirlerini çıkardı.
 4. **Sakarya Meydan Muharebesi (1921):** Bir savunma savaşıdır. M. Kemal'in "Hatt-ı müdafaa yoktur, sath-ı müdafaa vardır" stratejisi ile kazanıldı. Türklerin 1683'ten beri süren geri çekilişi durdu. M. Kemal'e "Gazi" ve "Mareşal" unvanı verildi.
 5. **Büyük Taarruz ve Başkomutanlık Meydan Muharebesi (26-30 Ağustos 1922):** Türk ordusunun taarruzudur. "Ordular, ilk hedefiniz Akdeniz'dir. İleri!" emri ile Yunanlılar 9 Eylül'de İzmir'de denize döküldü.

17. Savaşın Sona Ermesi ve Diplomasi

- **Mudanya Ateşkes Antlaşması (11 Ekim 1922):** Kurtuluş Savaşı'nın askeri safhasını bitiren ateşkes antlaşmasıdır. İngiltere, Fransa ve İtalya ile imzalandı (Yunanistan katılmadı). Doğu Trakya (Edirne, Kırklareli) ve İstanbul savaş yapılmadan kurtarıldı.
- **Saltanatın Kaldırılması (1 Kasım 1922):** Lozan'daki barış görüşmelerine İtilaf Devletleri'nin hem İstanbul Hükümeti'ni hem TBMM'yi birlikte çağırması üzerine, TBMM aldığı bir kararla Saltanatı kaldırmıştır.
- **Lozan Barış Antlaşması (24 Temmuz 1923):**
 - Yeni Türk Devleti'nin (Türkiye Cumhuriyeti'nin) tapu senedidir. Sevr'i geçersiz kılmıştır.
 - **Kapitülasyonlar** (en önemli kazanım) kesin olarak kaldırıldı.
 - Sınırlar büyük ölçüde çizildi (Musul (Irak sınırı) ve Hatay (Suriye sınırı) hariç).
 - Azınlıklar Türk vatandaşı sayıldı.
 - Boğazlar, başkanı Türk olan uluslararası bir komisyona bırakıldı (Bu, Misak-ı Milli'ye tam uymayan